

СУЧАСНІ АСПЕКТИ НАУКИ

у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

*VIII-ий том колективної
монографії*

2021 р.

Central European Education Institute (Братислава, Словаччина)
Міжнародний економічний інститут (Есеніце, Чехія)
Національний інститут економічних досліджень (Батумі, Грузія)
Батумський навчальний університет навігації (Батумі, Грузія)
Регіональна Академія Менеджменту (Казахстан)
Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)
Громадська організація «Асоціація науковців України» (Київ, Україна)

у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ НАУКИ

VIII-ий том колективної монографії

2021 р.

Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
International Economic Institute s.r.o. (Jesenice, Czech Republic)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration" (Kyiv, Ukraine)
Public Organization Organization "Association of Scientists
of Ukraine" (Kyiv, Ukraine)

within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF SCIENCE

8- th volume of the collective monograph

2021

Схвалено до друку Президією Громадської організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення № 22/21 від 08.06.2021р.).

Матеріали підготовлені за підтримки Інституту права та суспільних відносин Університету «Україна»

Рецензенти:

Романенко Є.О. — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, Проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету.

Жукова І.В. — кандидат наук з державного управління, доцент, заступник директора з навчально-виховної роботи Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Дацій О.І. — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Макаренко О.М. — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Непомнящий О.М. — доктор наук з державного управління, професор, академік Академії будівництва України, Заслужений будівельник України, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом.

Федоренко В.Л. — доктор юридичних наук, професор, ДrНб - доктор хабілітований наук правничих (Польська академія наук), Заслужений юрист України, директор Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України.

Колектив авторів

С91 Сучасні аспекти науки: VIII-ий том колективної монографії / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. – Київ; Братислава: ФОП КАНДИБА Т.П., 2021. 141 с.

У VIII-му томі колективної монографії розміщені публікації з питань формування та розвитку теорії та історії державного управління; становлення регіонального управління та місцевого самоврядування; реалізації конституційного та міжнародного права; фінансів, банківської справи та страхування; психічного розвитку особистості; особливостей лексичних засобів вираження імперативної семантики тощо.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
РОЗДІЛ 1. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ, САМОВРЯДУВАННЯ І ДЕРЖАВНА СЛУЖБА	7
§ 1.1 ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ БУДЕ ПРОВОДИТИСЬ ЗА НОВИМИ ПРАВИЛАМИ (Романенко Є.О., Непомнящий О.М.)	7
§ 1.2 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ (Кальниць Ю.Г.)	14
РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІКА І УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	50
§ 2.1 DIGITAL BUSINESS MODEL AS A MODERN TREND IN THE UKRAINIAN ECONOMY (Heidor A.P., Kulinich T.V., Tsyhanenko O.V.)	50
§ 2.2 ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ (Плекан М.В., Скрипник С.В., Шепель І.В.)	64
РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГІЯ, ПЕДАГОГІКА, ОСВІТА, ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОЛОГІЯ	75
§ 3.1 SOCIAL VALUES DISPLAYED IN AUDIOVISUAL CONTENT IN TROUBLED TIMES AND THEIR IMPACT ON EDUCATIONAL PROCESSES IN EUROPE (Kravtsova O.A.)	75
§ 3.2 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ (Алиєва А.Д., Лисенко Т.П., Усик Л.М.)	84

directions for its strategic development. 2020. Volume 2. P. 123-126. DOI: 10.47581/2020/12.30.PS87/2.025 (date of application: 05.05.2021).

15. Rudenko M.V. Analysis of Ukraine's position in global indices of the digital economy. *Economy and state*. 2021. № 2. P. 11–18. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.2.11 (date of application: 05.05.2021).

16. IMD World digital competitiveness ranking 2020. URL: https://digitalswitzerland.com/wp-content/uploads/2020/10/digital_2020.pdf (date of application: 05.05.2021).

17. WIPO. World intellectual property organization. 2020. URL: <https://www.wipo.int/portal/en> (date of application: 05.05.2021).

§ 2.2 ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ

Вступ. В даний час у світовій економіці активно використовуються переваги діджиталізації, основою якої є інформація, що представляє форму нематеріального активу в рамках суб'єкту господарювання. Діджиталізація задає вектор за яким будуть розвиватися економічні системи мікро-, мезо- та макрорівнів в довгостроковій перспективі. В минулому цифрова трансформація була пріоритетом в окремих інноваційних компаніях, а тепер вона стала масовим явищем, відповідні проекти – життєво важливими для успіху не тільки певних компаній, але й регіонів і країн.

Виклад основного матеріалу. Діджиталізація – це використання цифрових технологій для зміни бізнес-моделі та надання нових можливостей для отримання прибутку та збільшення вартості – це процес переходу до цифрового бізнесу [6]. В рамках діджиталізації не змінюється якість та зміст інформації, а відбувається перетворення її в електронну форму для наступної обробки в цифровому форматі, що дозволяє вдосконалити існуючі бізнес-процеси, додавши до них інформацію в цифровому форматі.

Процеси діджиталізації впливають на всі види підприємницької діяльності, включаючи бізнес-моделі та допоміжні функції (людські ресурси та бухгалтерію), дають можливість виникненню нових форм співпраці між компаніями, постачальниками, замовниками та працівниками, що призводить до нових пропозицій продуктів та послуг. В той самий час діджиталізація є проблемою для компаній, оскільки вимагає від них планування поточної стратегії та вивчення нових можливостей для бізнесу. У фінансовій сфері діджиталізація призвела до автоматизації та роботизації процесів, впровадження бізнес-аналітики та застосування аналізу даних. В процесі діджиталізації першою зазнає змін інформаційна складова, яка є основним ресурсом інформаційної системи [8].

Головним чинником успіху керівників підприємств є прийняття ефективних та своєчасних управлінських рішень, які пов'язані з використанням наявних ресурсів підприємства. В частині інформаційного забезпечення управління компанією провідна роль належить бухгалтерському обліку. Повні та достовірні дані бухгалтерського обліку є основою для прийняття управлінських рішень менеджерами.

Сучасні процеси діджиталізації характеризуються зростанням автоматизації процесів обліку та процесів управління підприємством. Новітнє програмне забезпечення дозволяє зменшити витрати часу на введення й обробку інформації та подання фінансової звітності. На даному етапі інформаційного розвитку цифрова економіка символізує впровадження цифрових технологій та прийняття управлінських рішень. Вітчизняна національна економіка володіє резервами для підвищення частки діджиталізації, що, як показує світовий досвід, дозволяє забезпечити зростання підприємств, які успішно впроваджують та розвивають новітні технології [1].

Важливим постає питання використання сучасних інформаційних технологій в різних сферах діяльності, зокрема, в бухгалтерському обліку, що є центральним компонентом системи управління будь-яким об'єктом. Бухгалтерську інформацію використовують різні категорії персоналу підприємства для прийняття управлінських рішень: менеджери, економісти, фінансисти, організатори виробництва та ін. Від бухгалтерської інформації залежить більшість управлінських рішень, інформаційна система бухгалтерського обліку та звітності чинить суттєвий вплив на ефективність автоматизації управління.

Розвиток діджиталізації потребує вдосконалення сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій, що надає нові можливості для ведення бухгалтерського обліку. Використання інформаційних систем сприяє підвищенню ефективності підприємницької діяльності та пошуку нових секторів для ведення бізнесу, що значно розширює можливості

проведення глибокого аналізу та оптимізації бізнес-процесів підприємства.

До основних цифрових технологій відносять: мобільні та хмарні технології, штучний інтелект, блокчейн, технології віртуалізації та ідентифікації та ін. На створенні нових технологій фокусують свою увагу науковці-новатори та start up спільнота, але безпосередніми користувачами технологій є бізнес, індустрія, інфраструктура та держава.

Основна ідея використання діджитал-інструментів полягає, в першу чергу, у спрощенні облікового процесу, виконанні властивих йому функцій з максимальною ефективністю, оскільки діджиталізація нерозривно пов'язана з інформацією. Тому, першочерговими та необхідними у функціонуванні системи обліку в майбутньому є наступні інструменти:

1. Максимальне використання електронного документообігу в системі обліку – “must have” для будь-якого підприємства.

2. Зростання ефективності облікового процесу прямо залежить від обсягу перетвореної інформації за допомогою використаних діджитал-інструментів.

3. Трансформація діючої технології та розширення у процесі використання хмарних сервісів та систем взаємодії між об'єктами обліку.

4. Розвиток принципів використання чат-ботів, як одного із інструментів у технології облікового процесу, за допомогою автоматизації повторюваних процесів та інтерактивного спілкування з користувачами (постачальниками, підрядниками, працівниками тощо).

5. Розширення можливостей системи для користувачів за допомогою розміщення облікових сервісів на одній платформі, що визначатиме її економічність [5].

Оскільки обсяг інформації для прийняття управлінських рішень постійно зростає відбувається підвищення значення інформаційного забезпечення. З зв'язку з цим виникає потреба в модернізації програмного забезпечення з метою пошуку та

обробки інформації. Впровадження інформаційних систем сприяє вирішенню поточних завдань, які стоять перед управлінським апаратом підприємства:

- підвищення ефективності управління (існує єдиний інформаційний фонд, який за вимогою забезпечує управлінський апарат різних рівнів управління актуальною та достовірною інформацією);
- підвищення обґрунтованості прийнятих рішень (шляхом оперативного збору і обробки інформації);
- забезпечення своєчасного прийняття управлінських рішень у сучасних нестабільних ринкових умовах;
- узгодження прийняття управлінських рішень на різних рівнях;
зростання продуктивності праці (через інформованість управлінського персоналу про поточний стан економічного об'єкта) [7].

Впровадження інформаційних технологій у систему управління підприємством гарантує скорочення термінів обробки інформації, зменшення чисельності управлінського персоналу, надання керівництву якісної інформації, проведення своєчасної та якісної діагностики господарської діяльності, пришвидшення процесу прийняття управлінських рішень.

Діджиталізація грає важливу роль у прийнятті рішень та управлінні проектами й стає все більш орієнтованою на аналітику. Практично все, що робить команда компанії тепер можна відслідковувати та оцінювати в результаті оцифрування робочих процесів. Це дає можливість отримання додаткових даних, які менеджери проектів можуть використовувати для контролю та кількісної оцінки роботи. Штучний інтелект та бізнес-аналітика, що вбудовані в програмне забезпечення дозволяють керівникам проектів застосовувати дані цифри творчо та по-новому. Менеджери проектів завжди приділяли увагу ключовим показникам ефективності, але цифрова трансформація значно розширила можливості використання числових даних для управління проектами [2].

Світ стає більш діджиталізованим, автоматизованим і це

потребує певного оновлення в управлінні. Підприємства повинні змінювати свої інноваційні процеси за допомогою впровадження нових технологій, планування вдосконалених стратегій ведення бізнесу. Деякі експерти не згодні з тим, що тільки ринки змінюються з масовим переходом компаній на цифрову інновацію. У зв'язку з розвитком діджиталізації компанії повинні управляти та приймати технологічні зміни.

В результаті процесів діджиталізації відбувається інтеграція господарюючих суб'єктів компаній шляхом злиття та поглинання. Для діджиталізації бухгалтерського обліку необхідно існування та оновлення різних видів стійкості, до яких відносяться:

- економічна стійкість, що може бути виконана шляхом створення стратегій розвитку та цифрових інструментів;
- соціальна стійкість, яка змінює роль бухгалтера (оскільки більшість його завдань стають автоматизованими).

В час діджиталізації економіки управління не повинно застосовуватись у незмінному вигляді, його слід адаптувати під сучасні виклики та нову філософію, трансформувати його функції (аналіз, планування, організацію, мотивацію та контроль). Менеджери сучасної компанії повинні дивитися в майбутнє під кутом стратегічного мислення. При проведенні аналізу навколишнього та внутрішнього середовища організації керівники можуть використовувати деякі інструменти блокчейну, спираючись на форсайт-прогнозування. Тоді й планування діяльності своєї компанії вони можуть будувати «від майбутнього до теперішнього», у цьому випадку необхідно дати відповідь на питання: що потрібно зробити зараз, щоб досягнути бажаного у майбутньому [5]. Функція організації потребує пошук нових бізнес-моделей цифрової економіки, де розподілені у просторі об'єкти управління та віддалено працюючі співробітники, віртуально-мережева форма бізнесу накладає свій відбиток. Мотивація, на наш погляд, змін не потребує. В умовах цифрових технологій функція контролю може бути здійснена за допомогою інтелектуальних автоматизованих систем штучного інтелекту, мінімізуючи суб'єктивний людський чинник, а також скорочуючи рівні управління на підприємстві.

До основних переваг цифрових технологій можна віднести:

- оптимізацію та спрощення цифрових платформ;
- спрощення традиційного виробництва;
- удосконалення методів побудови стратегії ведення бізнесу;
- мінімізацію помилок у обчислювальних розрахунках.

Діджиталізація впливає на значне покращення як характеристик бухгалтерської інформації, так і можливостей її застосування. Дослідження результатів діджиталізації бухгалтерського обліку на сучасному етапі за допомогою аналізу, що використовується в даній сфері програмного забезпечення, баз даних та принципів їх побудови та конфігурації показали, що діджиталізація бухгалтерського обліку чинить значний вплив одночасно на два аспекти:

- технологію акумулювання (отримання) необхідної інформації, її зберігання, а потім передачу її зацікавленим користувачам інформаційних технологій в бухгалтерському обліку;
- методологію систематизації інформації, тобто сутність бухгалтерського обліку або методологію бухгалтерського обліку (рис. 1).

Рис. 1. Вплив діджиталізації на аспекти бухгалтерського обліку

Джерело: побудовано за [4].

Вибір програмного забезпечення на підприємстві та питання автоматизації бухгалтерського обліку є дуже актуальним, що зумовлено існуванням великої кількості програмного забезпечення, значна кількість якого іноземного виробництва, оскільки сфера автоматизації обліку закордоном на декілька років попереду від вітчизняної. Кожна програма дозволяє використовувати власні переваги в певній галузі або гарантує

цілодобову підтримку досвідчених програмістів та інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, деколи для початку роботи необхідна лише Інтернет мережа без встановлення програм на комп'ютер. Користувачами використовуються хмарні технології, перевагами яких є простота та доступність.

Одною з найважливіших складових бухгалтерського обліку виступає інформаційна складова двох підсистем – фінансового та управлінського обліку. Відзначається переорієнтація з контрольної функції на інформативну, що ґрунтується на організації точок діджиталізації підприємства. Потребують розробки нові показники, способи збору та обробки не тільки фінансової інформації, а й її достатність для поєднання з інформацією про інші сторони бізнесу та зовнішнього середовища. Аналізуючи зміст наукових джерел, що присвячені даній проблемі, можна стверджувати, що розвиток теорії та вдосконалення практики ведення бухгалтерського обліку метафізично пов'язаний з розширенням потенціалу існуючого економічного простору. При цьому, ІТ-технології викликають суттєві модифікації як у методології, так й у прикладному напрямку науки про бухгалтерський облік [3].

Основними напрямками трансформації в аспекті удосконалення бухгалтерського обліку та звітності в умовах діджиталізації можна відзначити наступні (рис.2).

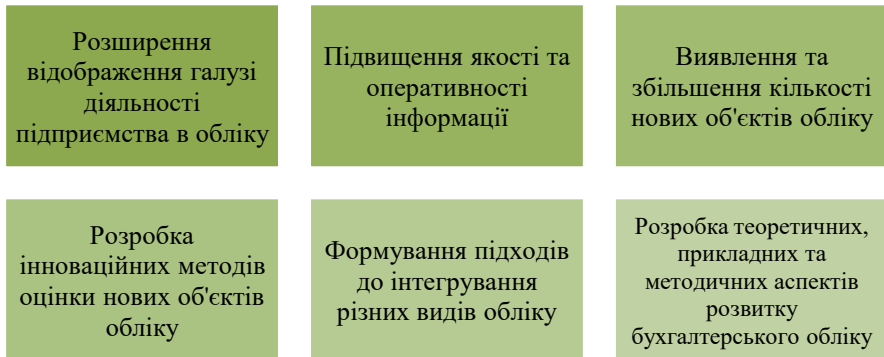

Рис. 2. Напрямки розвитку методології бухгалтерського обліку в умовах діджиталізації

Джерело: побудовано за [8].

Пріоритетом виступає побудова концептуальної моделі бухгалтерського обліку, що включає в себе сукупність теоретичних побудов, які визначають логіку, структуру та принципи функціонування системи бухгалтерського обліку в умовах діджиталізації. Зокрема, доцільним є:

- здійснення позиціонування бухгалтерського обліку та його складових в інформаційному середовищі глобальної екосистеми, оцінка його можливостей для вирішення нового рівня соціально-економічних завдань;
- аналіз впливу діджиталізації економіки на парадигму, концепції, об'єкти, методологію, структурування та організацію обліку;
- визначення можливостей та напрямків модернізації обліку в умовах капіталізації знань та інших нематеріальних чинників економічного та суспільного зростання, діджиталізації соціально-економічних процесів, віртуалізації економічних відносин.

Доцільність розробки нової концепції, теоретичних положень та практичних рекомендацій з модернізації бухгалтерського обліку визначається наступними чинниками (рис.3).

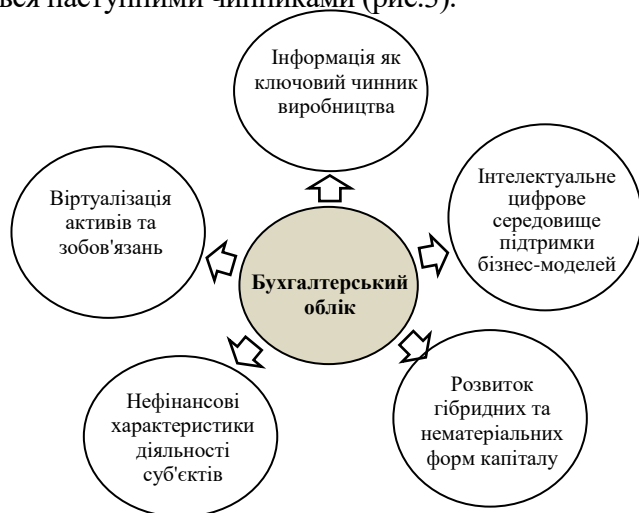

Рис. 3. Чинники, що впливають на розвиток бухгалтерського обліку в умовах діджиталізації

Джерело: побудовано за [7].

Наведені чинники чинять значний вплив на облікову методологію, принципи, процедури, спрямованість та характеристики інформаційного продукту, внутрішнє структурування та виокремлення видів обліку.

В контексті динамічних змін провідну позицію в галузі бухгалтерського обліку займає швидкість обробки даних, що забезпечує користувачів повною та достовірною інформацією. Тому, в бухгалтерській практиці вітчизняних підприємств швидкість реагування на технологічні зміни та впровадження інформаційних технологій – найбільша конкурентна перевага. Здатність генерувати нові ідеї та вирішувати проблеми допомагає успішному розвитку компанії в конкурентному середовищі.

Можливості сучасного програмного забезпечення дозволяють оптимізувати ведення бухгалтерського обліку, зокрема: облік накладних, рахунків, актів послуг та ін.; створення реєстру платіжних доручень, фінансових зобов'язань; облік розрахунку з підзвітними особами та ін.

Зі зростанням повної автоматизації бухгалтерських процесів у суб'єктів господарювання бухгалтерське програмне забезпечення набуває значного поширення. Однак, разом з тим рівень автоматизації управлінського обліку значно нижчий. Управлінський облік надзвичайно важливий в управлінні бізнесом, оскільки для прийняття ефективних управлінських рішень компанії використовують управлінський облік як систему, яка обліковує дані, що дозволяє аналізувати та контролювати тенденції розвитку. Об'єктивність прийняття управлінських рішень залежить від логіки, визначеної під час побудови системи управлінського обліку: чим точніше відображаються та аналізуються зібрані дані, тим ефективніше приймається управлінське рішення. Велика кількість розробників програмного забезпечення уважно стежить за змінами в процесі управління та бухгалтерському обліку й своєчасно надає користувачам свого програмного забезпечення модернізовані форми, які на практиці необхідно налаштовувати під певні особливості конкретного підприємства [1].

Менеджмент підприємств в умовах нового цифрового економічного укладу повинен активно реагувати на зміни зовнішнього середовища, будуватися з врахуванням прозорості та структурованості всіх бізнес-процесів, застосовувати ефективну систему управління знаннями та мотивацію персоналу, а також враховувати особливості управління підприємством в умовах діджиталізації. Адже для підприємств діджиталізація це:

- драйвер зростання, що забезпечує побудову цифрових бізнес-моделей шляхом стимулювання зростання в рамках та за рамками основного бізнесу організації, виявлення та створення нових цифрових моделей бізнесу, забезпечення довгострокової конкурентоспроможності;
- інструмент підвищення ефективності на основі трансформації операційної моделі бізнесу на цифрові технології за рахунок: оптимізації бізнес-процесів всіх рівнів та скорочення витрат; зростання продуктивності праці; раціонального використання наявних компетенцій та інфраструктури;
- підвищення взаємодії з клієнтами з метою підвищення для них цінності товарів та послуг, що створюються підприємством;
- підвищення рівня контролю та якості аналітики.

Висновки. Використання в управлінській діяльності сучасних досягнень в сфері діджиталізації забезпечує своєчасність та повноту інформації про об'єкт управління, дає можливість для більш глибокого аналізу, моделювання та прогнозування. На нашу думку, в даний час діджиталізація стає ключовим чинником, який впливає на економічне зростання та має важливі наслідки для продуктивності та добробуту підприємств в усіх секторах економіки. З метою успішного розвитку діджиталізації та скорочення розриву з країнами-лідерами необхідно нарощувати кадрові, інтелектуальні та технологічні переваги, формувати гнучку нормативну базу для впровадження діджиталізації в усі сфери життя. Безсумнівно

VIII-ий том колективної монографії

СУЧАСНІ АСПЕКТИ НАУКИ

Підписано до друку 10 червня 2021 р. Формат 60х90/8.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

ФОП КАНДИБА Т.П. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
Державного реєстру видавців серія ДК № №5263 від 20.12.2016р.

Надруковано рекламним агентством
«GoToPrint» Адреса, Україна, Київська обл., м. Київ, вул. Льва Толстого, 63
тел.+38073 996 46 57, +38050 771 27 31, e-mail: gotoprint@gmail.com